

Hea lugeja!

Seekord toob Juridica Sinuni valiku töid, mille autorid on korrupsiooni piiramise õiguslikke võimalusi uuriva töögrupi liikmed. Tegemist pole uurimise lõpptulemusi peegeldavate töödega. Pigem saate artiklitest teatud ülevaate senitehtust. Nii tänased autorid kui ka töögrupi ülejäänud liikmed, keda on kokku kolmekümne ringis, jätkavad uurimistööd. Loodame, et Juridica leiab võimaluse ka edaspidi tänast temaatikat oma veergudel avaldada.

Meil kõigil on olnud võimalus olla n-ö iseotsustaja rollis suhteliselt lühikest aega. Soodsa keskkonna iseotsustamiseks lõi taasiseseisvumine. Siiski on oluline tähele panna, et need, kelle käes on avaliku võimu volitused, peavad otsustama kõigi hüvangut silmas pidades. Kahjuks aga pole see mitte alati nii. Unustatakse avalik huvi ning otsustamisel võetakse aluseks midagi muud. Kindlasti on siin üheks teguriks otsustamiskogemuse enda nappus ning ehk lisaks olukord, kus lihtsalt võim ise on „pähe löönud“. Kasutades tugevama õigust on soodne pinnas korruptiivseks otsustamiseks Eestis hetkel küll kerge tekkima.

Ütlen lugupeetud lugejale, et Eesti Õiguskeskuse egiidi all tehtav uurimistöö keskendub korrupsiooni kui mitmetahulise nähtuse juriidilise piiramise võimaluste väljatöötamisele. Nii ei peaks artiklitest otsima näiteks korrupsiooni definitsiooni. Pigem on uurimistöös keskendutud mitte abstraktsete määratluste pakkumisele, vaid tänapäevase arusaama pakkumisele süsteemse ja võrdleva käsitluse abil. Loodame, et uurimistöö tulemusi saab kasutada lai subjektide ring alates kodanikust kuni seadusandjani.

Kuipalju me aga korrupsioonist ikkagi teame? Rahvusvahelised raportid näitavad Eestit siin suhteliselt heas valguses. Kui aga peaminister räägib ühe oktoobrikuise Eesti Päevalehe veergudel „korrupsioonimaigulisest valitsemisest“, E. Savisaar SL Õhtulehes sellest, et „Mõisa ajal on linna ametlikud struktuurid ja allilmastruktuurid kõige enam risti-rästi läbi põimunud ja üksteisest sõltuvuses“ ning J. Mõis Äripäevas, et võib kätt südamel öelda, et pole kellelegi häältekogumise eesmärgil raha pakkunud, lisades: „Minu teada on Savisaar seda teinud“, siis pole me küll otseselt kuigipalju targemaks saanud. Kuid ühes langevad meie arusaamad kokku: korrupsioon kui tõsine ühiskonna negatiivne fenomen on Eestis olemas.

Mida vähem on ühiskonnas korrupsiooni, seda tervem on ühiskond. Kuid juristid pole arstid ning piltlikult öeldes pole nende võimuses ühiskonda haigusest päris terveks ravida. Küll on aga juristide kohustuseks pakkuda ühiskonna jaoks välja sotsiaalseid mehhanisme, mis aitaksid ühiskonnal tervemaks saada. Korrupsiooni silmas pidades on õigusel selleks oma võimalused. Jutt on korrupsiooni kui negatiivse tegelikkuse piiramisest, minimeerimisest.

Lõpetuseks lisan, et uurimistöö korrupsiooni piiramisest ei kujuta endast pelgalt „kabinetiteadust“. Valminud on alusmaterjal ulatuslike sotsioloogiliste küsitluste läbiviimiseks. Loomulikult on ka hea teooria väga praktiline, kuid korrupsiooni juriidilised piirangud peavad väga täpselt peegeldama reaalselt tegelikkust. Kõigest sellest ja muustki aga juba järgmistes Juridica numbrites.

Head lugemist!

Raul Narits

